

อิทธิพลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

The Influences from Tax Planning Affect the Operating Results and Dividend Payments
of Listed Companies on The Stock Exchange of Thailand
during The Pandemic of Coronavirus 2019

ศิริพร มาลัยเปีย¹ ทิพย์วัน สุขสัน² กนกพร แดงน้อย³ กัญญาภัทร นรินทร์⁴

จิตรี สุกริรักษ์⁵ นพเกตุ มั่นสุข⁶ และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์⁷

Siriporn Malaipai¹, Thipwan Sooksan², Kanokporn Tangnoi³,

Kanyaphat Narin⁴, Chittri Sukrirak⁵, Noppakate Mansuk⁶, and Dararat Phoprachak⁷

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ประเทศไทย¹⁻⁷

Accounting Department, Faculty of Business Administration and Information Technology,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Thailand¹⁻⁷

Corresponding author: Siriporn.m@rmutsb.ac.th¹

วันที่รับบทความ 15 พฤศจิกายน 2566

วันที่แก้ไขบทความ 22 เมษายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ 26 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางแผนภาษีที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 บริษัท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2563 - 2565 การเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (56-1) ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าอิทธิพลจากการวางแผนภาษีส่งผลต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการศึกษาพบว่า การวางแผนภาษีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี (TAX/ASSETS) มีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 และอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (ETR) มีอิทธิพลในทิศทางลบต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ในขณะที่ช่วงสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษาไม่พบอิทธิพลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ พบว่า สถานการณ์วิกฤตมีผลกระทบต่ออิทธิพลจากการวางแผนภาษี ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผล

คำสำคัญ: การวางแผนภาษี ผลการดำเนินงาน การจ่ายเงินปันผล เชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the impact of tax planning on operating results and dividend payments of companies listed on the Stock Exchange of Thailand, and 2) to study the increase in business value from effective tax planning that affects the operating results and dividend payments of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. During the outbreak of Coronavirus 2019, data was collected from the annual reports of 200 companies listed on the Stock Exchange of Thailand in the fiscal years 2020 - 2022, using multiple regression analysis. The results of the study found that the influence of tax planning has a significant effect on operating results. The study found that tax planning, measured by the annual tax to total assets ratio (TAX/ASSETS), has a positive influence on economic value added (EVA) with statistical significance at the significance level of 0.01, and the effective tax rate (ETR) has a negative influence on economic value added (EVA) with statistical significance at the significance level of 0.01. While during the situation of the 2019 coronavirus outbreak, the study results did not find any influence from tax planning that affects dividend payments of companies on the Stock Exchange of Thailand. This study found that crisis situations have an impact on the influence of tax planning that affects operating results and dividend payments.

Keywords: Tax Planning, performance, dividend payments, Coronavirus 2019

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 องค์การอนามัยโลก ประกาศ ณ วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 ให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ที่เกิดขึ้นอย่างอย่างรวดเร็วและขยายเป็นวงกว้างไปยังหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งส่งผลทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้หลายภาคส่วนมีการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคม โดยไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า (ดาร์รตัน โพธิ์ประจักษ์ และคณะ, 2566) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการองค์กรภาคธุรกิจอย่างมาก ทำให้หลากหลายองค์กรมีความจำเป็นจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ตามทรัพยากรและความสามารถของแต่ละองค์กรจะสามารถปรับเปลี่ยนได้

การวางแผนภาษีที่จะให้ได้ผลต้องเริ่มทำควบคู่ไปกับการประกอบธุรกิจ และต้องดำเนินการต่อเนื่องมีระบบ ที่สามารถตรวจสอบได้โดยมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านภาษีอากรประเภทนั้น ๆ การวางแผนภาษีอากรนี้อาจต้องอาศัยบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยมุ่งในประเด็นภาษีอากรที่เกิดและ

ต้องกระทำควบคู่ไปกับการวางแผนธุรกิจที่มีประเด็นภาษีอากรเข้ามาเกี่ยวข้อง (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2561) ปวีตรา บัวคง (2562) กล่าวว่า นโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็นการตัดสินใจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของผู้บริหาร เพราะการจ่ายเงินปันผลในอัตราที่เหมาะสมจะช่วยให้มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของกิจการปรับตัวสูงขึ้น บริษัทที่ตั้งนโยบายที่เหมาะสมจะสามารถลดต้นทุนทางการเงิน และจำกัดพฤติกรรมของผู้บริหารที่นำเงินสดของบริษัทไปลงในกิจการที่ไม่เหมาะสมมากเกินไป

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการยืนยันว่าการวางแผนภาษีดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางแผนภาษีที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษี

สุเทพ พงษ์พิทักษ์ (2561) ได้ให้ความหมายของคำว่า การวางแผนภาษีอากร หมายถึง การกำหนดแนวทางการวางแผนภาษี เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับรายการทางการเงิน (Financial Transactions) เพื่อจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาทางภาษีอากร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การเสียภาษีอากรและการปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับภาษีอากรของกิจการนั้นเป็นไปโดยมีความถูกต้อง และมีความครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายภาษีอากรได้กำหนดไว้

สมเดช โรจครีเสถียร (2563) ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ สูดยอดกลยุทธ์ : การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยได้ให้คำจำกัดความของการวางแผนภาษี (Tax Planning) ว่าเป็นการวางแผนการเสียภาษีอากรของบริษัท เพื่อให้บริษัทนั้นได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดในการที่จะลดค่าใช้จ่าย ต้นทุนให้ลดลง โดยจะต้องมีความถูกต้องตามกฎหมายด้วย และเป็นการวางแผนภาษีอย่างรัดกุมเพื่อป้องกันภาระที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

Taufiq and Trianit (2021) กล่าวว่า การวางแผนภาษียังส่งผลต่อมูลค่าบริษัท เนื่องจากว่าการชำระภาษีที่มีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มมูลค่าบริษัทได้โดยการเพิ่มกำไรหลังหักภาษีให้สูงสุด (Dewanata & Achmad, 2017) การวางแผนภาษีของบริษัทมีข้อดีอย่างมากโดยเฉพาะในด้านกำไรหลังหักภาษี นอกจากนี้การวางแผนภาษีไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าของบริษัทเพราะว่าบริษัทมีการชำระภาษีที่ถูกต้องตามกฎหมาย

จากการให้ความหมายและคำจำกัดความของการวางแผนภาษี (Tax Planning) ของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้ทบทวนบทความวิจัยในอดีตที่ผ่านมาและสามารถสรุปได้ว่า การวางแผนภาษี เป็นการวางแผนแนวทางการปฏิบัติทางด้านการเสียภาษีอากรของกิจการ การวางแผนภาษีนี้นั้นมีส่วนช่วยให้กิจการ นักลงทุน ผู้ถือหุ้น ได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด กิจการเสียภาษีในจำนวนน้อยที่สุดหรือประหยัดได้มากที่สุด โดยต้องมีความถูกต้อง ความครบถ้วนตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน

การวัดผลการดำเนินงานโดยทั่วไปจะวัดจากกำไรเป็นเกณฑ์หรือมักใช้กำไรเป็นฐานสำหรับการวัดผลอื่น ๆ เช่น ผลตอบแทนจากการลงทุน หรือกำไรต่อหุ้น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดกำไร คือ รายได้และค่าใช้จ่าย การรับรู้และการวัดมูลค่าของรายได้และค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับแนวคิดเรื่องทุนและการรักษาระดับทุนที่กิจการใช้ในการจัดทางการเงิน คำนียามองค์ประกอบ (ดาราณาส พรหมอินทร์, 2561)

มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) เป็นมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ทางการเงินที่ใช้เป็นดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน (KPI) แสดงถึงมูลค่าที่เพิ่มขึ้นขององค์กรหรืออีกนัยหนึ่งก็คือมูลค่าเชิงเศรษฐกิจที่สูงกว่าต้นทุนของเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน (ณัฐชา วัฒนวิไล, 2562)

มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์สามารถคำนวณได้จากการนำเอาต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ของกิจการ (ประกอบด้วยต้นทุนทั้งส่วนของเจ้าหนี้และส่วนของเจ้าของและมีหน่วยเป็นบาท) มาหักออกจากกำไรสุทธิจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (Net Operating Profit after Taxes: NOPAT) ดังสมการดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{EVA} &= \text{NOPAT} - \text{WACC} \\ \text{NOPAT} &= \text{EBIT} \times (1 - t) \\ \text{โดยที่ EBIT} &\text{หมายถึง กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้ หรือกำไรจากการ} \\ \text{NOPAT} &\text{หมายถึง กำไรสุทธิจากการดำเนินงานหลังหักภาษี} \\ t &\text{หมายถึง อัตราภาษี} \end{aligned}$$

สำหรับ WACC ที่เป็นตัวเงิน (บาท) สามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{WACC} &= \text{WACC} \times C \\ \text{โดยที่ C} &\text{หมายถึง เงินลงทุนทั้งหมด (Invested Capital) มีหน่วยเป็นบาท} \\ \text{WACC} &\text{หมายถึง ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยระหว่างเงินทุนที่เป็นส่วนของ} \\ &\text{เจ้าของและเจ้าหนี้} \end{aligned}$$

อาทิตยา กุลธินี (2559) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีวัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยที่วัดจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวม (Tax/Assets) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม และปัจจัยที่วัดจากอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Tax/CFO) มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินปันผล

นโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็นการตัดสินใจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของผู้บริหาร เพราะการจ่ายเงินปันผลในอัตราที่เหมาะสมจะช่วยให้มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของกิจการปรับตัวสูงขึ้น บริษัทจัดตั้งนโยบายที่เหมาะสมจะสามารถลดต้นทุนทางการเงิน และจำกัดพฤติกรรมของผู้บริหารที่นำเงินสดของบริษัทไปลงในกิจการที่ไม่เหมาะสมมากเกินไป (Herawati & Ekawati, 2016) นโยบายการจ่ายเงินปันผลจะช่วยเพิ่มมูลค่าบริษัทเนื่องจากนักลงทุนองค์กรให้ความสำคัญเงินปันผลมากกว่ากำไรสะสม (Sari, Astuti, & Suseno, 2018) นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทคือสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักลงทุนมากขึ้น

ปวีตรา บัวคง (2562) การจ่ายเงินปันผล คือ การที่กิจการนำกำไรจ่ายออกเป็นเงินปันผล โดยให้ตามสัดส่วนของผู้ถือหุ้นลงทุนไว้หรือผู้ที่นำเงินลงทุนกับกิจการ เนื่องจากการที่กิจการได้รับเงินจากผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นแล้วกิจการก็นำเงินมาลงทุน ดำเนินงานต่อจนเกิดกำไรขึ้นมา จนสามารถจ่ายเงินปันผลเป็นสิ่งที่ตอบแทนในรูปของเงินสด หรือหุ้นปันผล สูตรในการคำนวณเงินปันผล ดังนี้

$$DPO = (\text{เงินปันผลต่อหุ้น/กำไรสุทธิต่อหุ้น}) \times 100$$

วัชร อัสวียงเจริญ (2548) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงการจ่ายเงินปันผลมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง NI มากที่สุด รองลงมาคือการเปลี่ยนแปลง EBEMI และการเปลี่ยนแปลง CI และเมื่อบริษัทที่จ่ายเงินปันผลเพิ่มขึ้นจะมีกำไรในอนาคตมากกว่าบริษัทที่จ่ายปันผลลดลง

อมาวสี ขุนแขวง (2564) ความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โอกาสในการลงทุนของบริษัท ขนาดของบริษัท และอายุของบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท และการแพร่ระบาดของ COVID-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท

กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยจากคำถามที่ว่า การวางแผนภาษีส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือไม่ สามารถสรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เมื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของอาทิตย์ กุลธินิ (2559) และเพื่อพิสูจน์ว่าการแพร่ระบาดของ COVID-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญกับ นโยบายเงินปันผลของบริษัท อมาวสี ขุนแขวง (2564)

จากการพัฒนากรอบแนวคิดข้างต้นนั้นสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

H₁: การวางแผนภาษีมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA)

H₂: การวางแผนภาษีมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO)

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาก่อนและหลังการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย เพื่อศึกษาอิทธิพลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีข้อมูลแบบแสดงรายการประจำปี (56-1) และใน SETSMART ซึ่งเป็นข้อมูลประจำปี 2563 - 2565 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2566) ยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มต่อไปนี้ กลุ่มธุรกิจการเงิน มีโครงสร้างทางการเงินและแนวปฏิบัติทางการบัญชี กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับที่ต่างจากกลุ่มธุรกิจนอกอุตสาหกรรมทั่วไป ธุรกิจในตลาด เอ็ม เอ ไอ (MAI) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูและบริษัทที่อาจถูกเพิกถอน เพราะฉะนั้นธุรกิจที่จะเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้ จะมีทั้งสิ้น 686 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565) การศึกษาครั้งนี้ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวน 200 บริษัท โดยการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะการวิเคราะห์ตัวแปร และกำหนดตัวแปรตัวแปร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชื่อตัวแปรและการวิเคราะห์ค่าตัวแปร

ชื่อตัวแปร	วิธีการวัดค่าตัวแปร	ตัวย่อ
ตัวแปรอิสระ		
อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงรายปี	= ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี / กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี	ETR
อัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี	= อัตราส่วนของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน / สินทรัพย์รวม	TAX/ASSETS
อัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	= ภาษีเงินได้นิติบุคคล / กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน $\times 100$	TAX/CFO
ตัวแปรตาม		
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์	= ต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหักออกจากกำไรสุทธิหักจากการดำเนินงานหลังหักภาษี	EVA
อัตราการจ่ายเงินปันผล	= เงินปันผลต่อหุ้น / กำไรสุทธิต่อหุ้น $\times 100$	DPO

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าต่ำสุด (Minimum), ค่าสูงสุด (Maximum), ค่ามัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและการทดสอบสมมติฐาน โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดตัวแบบการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

$$EVA = B_0 - B_1 ETR + B_2 TAX/ASSETS + B_3 TAX/CFO + e \quad (1)$$

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

การศึกษามีผลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงการแพร่ระบาดปี พ.ศ. 2563 - 2565 พบว่าการวางแผนภาษีมีอิทธิพลต่อมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ แต่ทั้งนี้ผลการศึกษาวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลนั้น พบว่าเมื่อมองในภาพรวมไม่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแต่อย่างใด จากผลวิเคราะห์การวางแผนภาษีกับอัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 เมื่อมองในรายปี พบว่าการวางแผนภาษีโดยวัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงรายปี (ETR) มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ในทางทิศทางบวก และการวางแผนภาษีโดยวัดจากอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรม

ดำเนินงาน (TAX/CFO) อธิปไตยมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ในทิศทางบวกเช่นกันเดียวกันสามารถอธิบายตามทฤษฎีได้ว่าการวางแผนภาษีมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ปี พ.ศ. 2563 - 2565

ตัวแปร	B	Std.Error	t	P-value
Constant	2.170	0.079	27.532	0.000
ETR	-1.439	0.319	-4.514	0.000***
TAX/ASSETS	17.928	2.490	7.201	0.000***
TAX/CFO	0.000	0.001	.544	0.587
$R^2 = .101$, Adjusted $R^2 = .097$, $F = 22.342$				
$SE_{est} = 1.111$, Sig of $F = 0.000$				

(* $p < .1$, ** $p < .05$, *** $p < .01$)

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระด้านการวางแผนภาษีที่มีผลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) เมื่อมองในภาพรวมพบว่า การวางแผนภาษีเกี่ยวกับอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงรายปี (ETR) มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ -1.439 หรือกล่าวได้ว่าเมื่อบริษัทมีการวางแผนภาษีที่ดีโดยวัดจากอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงรายปี (ETR) ลดลงขึ้นหนึ่งหน่วย จะทำให้มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ลดลง แสดงให้เห็นว่าหากกิจการมีการวางแผนภาษีที่ดีจะมีผลกระทบเชิงลบต่อมูลค่ากิจการ ในขณะเดียวกันหากวิเคราะห์อัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี (TAX/ASSETS) มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ 17.928 หรือกล่าวได้ว่า เมื่อบริษัทมีการวางแผนภาษีที่ดีโดยวัดจากอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี (TAX/ASSETS) เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะทำให้มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) เพิ่มขึ้น มีผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่ออัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี (TAX/ASSETS) เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน จะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับอัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ปี พ.ศ. 2563 – 2665

ตัวแปร	B	Std.Error	t	P-value
Constant	8.641	1.369	6.313	0.000
ETR	-1.801	5.534	-.325	0.745
TAX/ASSETS	-82.108	43.229	-1.899	0.058*
TAX/CFO	-0.001	0.010	-.148	0.882
$R^2 = .007$, Adjusted $R^2 = .002$, $F = 1.312$				
$SE_{est} = 19.296$, Sig of $F = 0.270$				

(* $p < .1$, ** $p < .05$, *** $p < .01$)

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์การวางแผนภาษีกับอัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) เมื่อมองในภาพรวมพบว่าการวางแผนภาษีไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) และเมื่อพิจารณาอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงรายปี (ETR), อัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมรายปี (TAX/ASSETS) และอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ไม่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผล (DPO) เนื่องจากในช่วงที่ยังมีการแพร่ระบาดของ COVID-19 กิจกรรมหลายแห่งมีนโยบายงดจ่ายเงินปันผล หรือจ่ายเงินปันผลได้เพียงบางส่วนเท่านั้น เพื่อให้กิจการมีเงินเก็บไว้อยู่ในระดับสูงได้ต่อเนื่อง ซึ่งเงินส่วนนี้เปรียบเสมือนเป็นกันชนไว้รองรับความไม่แน่นอนในอนาคตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่อาจเกิดการระบาดใหญ่เป็นระลอกสอง จนต้องปิดเมือง ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องหยุดชะงักลง ตลอดจนเพื่อให้กิจการมีเงินเพียงพอที่จะให้ดำเนินกิจการที่ขาดสภาพคล่องและเดือดร้อนจากวิกฤต COVID-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมวสี ขุนแขวง (2564) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท และการแพร่ระบาดของ COVID-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลการวิจัยในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ปฏิบัติและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการไปปฏิบัติใช้

ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรใช้เป็นเครื่องชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้บริหาร ที่ต้องการทราบถึงการวางแผนภาษีด้านการจ่ายเงินปันผล นั้นมีผลกระทบทางภาษีอย่างไร

และสามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น

2. ข้อเสนอสำหรับการนำไปพัฒนาวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 วิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี 2563 - 2565 เพียงอย่างเดียว ในการศึกษาร้อยต่อไปผู้วิจัยควรจะศึกษาข้อมูลจากบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และควรขยายความที่กว้างขวางมากขึ้นโดยอาจจะเพิ่มการศึกษาของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้นหรือขยายขอบเขตช่วงเวลาการศึกษา ณ ปัจจุบันที่เกิดขึ้นอยู่ เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปมีความชัดเจนกว้างขวางและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้จริง

2.2 ตัววัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้นำตัววัดค่าตัวแปรมาเพียงบางส่วน งานวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรนำตัววัดอื่นมาใช้ในการวิจัย ด้วยอาจพัฒนานำตัวแปรต้นที่น่าสนใจอื่น ๆ มาทำการศึกษาเพิ่มเติม ในอนาคตบทความวิจัยนี้อาจจะเป็นอีกงานวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอดและเป็นเรื่องที่น่าสนใจต่อผู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ

บรรณานุกรม

- ณัฐชา วัฒนวิไล. (2562). มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Value Added: EVATM) KPI ที่บ่งชี้ผลงานได้อย่างเหมาะสม. *วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*, 31(3), 110-125.
- ดารานาถ พรหมอินทร์. (2561). ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ดาร์รัตน์ โพธิ์ประจักษ์, กัญญาพัชญ์ อรุณรัตน์, วิชุดา สมงาม, ชิดชญา จันทเพ็ชร, และอุภาวดี เนื่องวรรณ. (2566). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรให้คุ้มค่ากับเงินลงทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารนวัตกรรมธุรกิจ การจัดการ และสังคมศาสตร์*, 4(1), 1-15.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). รายงานประจำปีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2565. สืบค้นจาก: <https://www.set.or.th/annualreport/th/2565>.
- ปวีตรา บัวคง. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพมหานคร.

- วัชร อศวยิ่งเจริญ. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างการจ่ายเงินปันผลกับกำไรของบริษัท ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สาขาบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สมเดช โรจน์ครีเสถียร. (2562). สุตยอดกลยุทธ์การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมนิติเพรส จำกัด.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์.(2561). การวางแผนภาษีอย่างไรให้ธุรกิจยั่งยืน. สืบค้นจาก: <https://sme.krungthai.com/sme>.
- อมาวาสี ขุนแขวง. (2564). ผลกระทบของ COVID-19 ต่อนโยบายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100). (วิทยานิพนธ์). การบัญชีและการบริหารการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อาทิตยา กุลธิณี. (2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). บัญชีมหาบัณฑิตและวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพมหานคร.
- Taufiq, A. R., & Triant, Y. F. (2021). Effect of capital structure, profitability, tax planning and dividend policy on the value of companies listed on the IDX. *International Journal of Economics, Business and Accounting Research*, 5(4), 171-184.
- Dewanata, P., & Achmad, T. (2017). The Effect of Tax Planning on Firm Value with The Quality of Corporate Governance as A Moderating Variable (Empirical Study on Manufacturing Companies Listed on The IDX In 2012-2014). *Diponegoro Journal of Accounting*, 6(1), 1-7
- Herawati, H., & Ekawati, D. (2016). The Effect of Tax Planning on Firm Value. *Journal of Accounting and Finance Research*, 4(1), 873.
- Sari, H., Astuti, T., & Suseno, A. (2018). Effect of Earnings Management and Dividend Policy on Firm Value. *Journal of Contemporary Accounting*, 10(1).